

Rapport

Werkbaarheidsprofiel voor starters, groeiers en vrouwelijke zelfstandige ondernemers

Analyse op basis van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2007- 2013

Brussel, september 2015

Ria Bourdeaud'hui , Stephan Vanderhaeghe

Dit rapport verstrekt informatie uit de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor voor werknemers en zelfstandige ondernemers. Bekijk alle resultaten op www.werkbaarwerk.be

Bij gebruik van gegevens en informatie uit dit rapport wordt een correcte bronvermelding op prijs gesteld.

Inhoud

Samenvatting	5
Hoofdstuk 1 Vrouwelijke zelfstandige ondernemers	12
1 Evolutie werkbaar werk bij vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013	12
1.1 Werkbaarheidsknelpunten 2007-2013	12
1.2 Werkbaarheidsgraad 2007-2013.....	13
1.3 Werkbaarheidsrisico's 2007-2013.....	13
2 Vergelijking werkbaar werk bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)	14
2.1 Werkbaarheidsknelpunten, vergelijking mannen – vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)	14
2.2 Werkbaarheidsgraad, vergelijking mannen – vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)	15
2.3 Werkbaarheidsrisico's, vergelijking mannen-vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)	15
3 Bijkomende (profiel)kenmerken van vrouwelijke zelfstandige ondernemers	16
3.1 Evolutie vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013.....	16
3.2 Vrouwelijke zelfstandige ondernemers naar leeftijd	17
3.3 Vrouwelijke zelfstandige ondernemers naar sector	17
3.4 Opleiding, competentie en ondersteuning van vrouwelijke zelfstandige ondernemers	18
3.5 Tevredenheid bij mannelijke en vrouwelijke zelfstandige ondernemers	19
Hoofdstuk 2 Startende zelfstandige ondernemers	20
1. Evolutie werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013	20
1.1 Werkbaarheidsknelpunten 2007-2013	20
1.2 Werkbaarheidsgraad 2007-2013.....	21
1.3 Werkbaarheidsrisico's 2007-2013.....	21
2 Vergelijking werkbaar werk bij starters en niet-starters, 2013	22
2.1 Werkbaarheidsknelpunten, vergelijking starters en niet-starters, 2013.....	22
2.2 Werkbaarheidsgraad, vergelijking starters en niet-starters, 2013.....	23
2.3 Werkbaarheidsrisico's, vergelijking starters en niet-starters, 2013	23
3. Bijkomende (profiel)kenmerken van zelfstandige ondernemers-starters	24

3.1.	Evolutie starters 2007-2013	24
3.2.	Starters naar leeftijd en geslacht.....	25
3.3.	Starters naar sector	25
3.4.	Opleiding, competentie en ondersteuning van starters	26
3.5.	Tevredenheid bij starters en niet-starters.....	27
	Hoofdstuk 3 Zelfstandige ondernemers – groeiers.....	28
1	Evolutie werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013	28
1.1	Werkbaarheidsknelpunten 2007-2013	28
1.2	Werkbaarheidsgraad 2007-2013.....	29
1.3	Werkbaarheidsrisico's 2007-2013.....	30
2	Vergelijking werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers, groeiers en niet-groeiers, 2013	31
2.1	Werkbaarheidsknelpunten, vergelijking groeiers en niet-groeiers, 2013.....	31
2.2	Werkbaarheidsgraad, vergelijking groeiers en niet-groeiers, 2013.....	32
2.3	Werkbaarheidsrisico's, vergelijking groeiers en niet-groeiers, 2013	32
3	Bijkomende (profiel)kenmerken van zelfstandige ondernemers-groeiers	33
3.1.	Evolutie groeiers 2007-2013	33
3.2.	Groeiers naar leeftijd en geslacht	34
3.3.	Groeiers naar sector	34
3.4.	Opleiding, competentie en ondersteuning van groeiers	35
3.5.	Tevredenheid bij groeiers en niet-groeiers	36
	Lijst met figuren en tabellen	38

Samenvatting

In dit rapport brengen we in drie hoofdstukken de belangrijkste werkbaarheidsgegevens samen voor de vrouwelijke zelfstandige ondernemers, startende zelfstandige ondernemers en zelfstandige ondernemers die in de nabije toekomst een groei van hun activiteit verwachten.

Vrouwelijke zelfstandige ondernemers.

In 2013 heeft de helft (50,3%) van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers werkbaar werk. In 2007 was dat 46,9%. Van alle vrouwelijke zelfstandige ondernemers heeft 33,7% werkstress en 7,6% motivatieproblemen; 6,3% ervaart een gebrek aan leerkansen en 31,3% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Voor geen enkel van deze werkbaarheidsaspecten zijn er significante verschillen tussen 2007 en 2013.

Ongeveer evenveel mannen (51,8%) als vrouwen (50,3%) hebben werkbaar werk. Procentueel zijn er meer vrouwen dan mannen bij de zelfstandige ondernemers die onvoldoende leermogelijkheden ervaren in hun job (6,3% versus 4,1%).

Bij de vrouwelijke zelfstandige ondernemers is het percentage dat tevreden is met het contact met klanten en de overheidsadministratie hoger dan bij de mannen. Meer vrouwen dan mannen zijn ook tevreden over hun onafhankelijkheid als zelfstandige. Omgekeerd zijn meer mannelijke zelfstandige ondernemers tevreden met hun financieel-economische toestand en de keuze voor het zelfstandig ondernemerschap.

Tussen 2007 en 2013 is het percentage vrouwelijke zelfstandige ondernemers uit de steekproef min of meer gelijk gebleven. Ongeveer drie op de tien zelfstandige ondernemers zijn vrouwen.

Meer vrouwen (9,7%) dan mannen (7,1%) ervaren een ernstig deficit op het vlak van vakinhoudelijke of technische competentie. Ook voor de competenties op het vlak van management en beheer is dat zo (vrouwen: 35,4%; mannen: 24,9%).

Zowel bij mannen als vrouwen geeft ongeveer vier op de tien aan voldoende sociale ondersteuning te ervaren bij de bedrijfsvoering. Zes op tien voelen zich slechts in beperkte mate of helemaal niet ondersteund door een sociaal netwerk.

Starters

In 2013 heeft 54,8% van de zelfstandige ondernemers die minder dan 3 jaar actief zijn als zelfstandig ondernemer (starters) werkbaar werk. In 2007 was dat ongeveer evenveel, met name 53,2%. Van alle starters (in 2013) heeft 32,1% werkstress en 4,9% motivatieproblemen; 2,4% ervaart een gebrek aan leerkansen en 27,6% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Voor geen enkel van deze werkbaarheidsaspecten zijn er significante verschillen tussen 2007 en 2013.

De werkbaarheidsgraad bij de niet-starters ligt iets lager (50,9%) dan bij de starters (54,8%). Bij de niet-starters zien we een hoger percentage met motivatieproblemen (8,8%) en/of onvoldoende leermogelijkheden (5%).

Meer starters dan niet-starters zijn tevreden met de mate waarin ze onafhankelijk zijn van anderen (74,7% versus 68,1%). Omgekeerd zijn er minder tevreden starters (39,9%) dan niet-starters (48,9%) als het gaat om de mogelijkheden om financiering of leningen te bekommen.

Het aandeel starters ligt in 2013 (10,7%) ongeveer even hoog als in 2007 (11,1%). Het hoogste percentage starters vinden we in 2013 bij de intellectuele diensten (16%) en het laagste percentage in de sector 'landbouw, tuinbouw, bosexploitatie, visserij' (5,8%).

Vrouwen zijn bij de starters sterker vertegenwoordigd (40,8%) dan bij de niet-starters (30%).

Naar opleidingsniveau zien we dat het aandeel met een diploma hoger onderwijs groter is bij starters (62,9%) dan bij niet-starters (53,4%).

Bij de starters volgde 47,7% het afgelopen jaar een bijscholing. Bij de niet-starters was dat 44,6%.

Bij de starters is het percentage dat zich goed opgeleid voelt (geen competentiedeficit) voor de vakinhoudelijke of technische aspecten van de zelfstandige activiteit kleiner (39,8%) dan bij de niet-starters (46%).

Ook voor het aspect 'beheer en management' zijn er verhoudingsgewijs meer niet-starters (22,8%) dan starters (17,5%) die zich voldoende opgeleid voelen (geen competentiedeficit).

Ongeveer de helft (49,5%) van de starters geeft aan dat ze zich voldoende ondersteund voelen door een sociaal netwerk (verenigingen, externe adviseurs, familieraad). Bij de niet-starters is dat minder, namelijk 39,3%.

Groeiers

In 2013 heeft 56,7% van de zelfstandige ondernemers die een groei of uitbreiding van hun activiteit verwachten (groeiers) werkbaar werk. In 2007 was dat minder, namelijk 49,6%. Van alle 'groeiers' (in 2013) heeft 29,7% werkstress en 2,5% motivatieproblemen; 1,1% ervaart een gebrek aan leerkansen en 30,7% heeft problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Het aandeel van de zelfstandige ondernemers-groeiers met een problematische werk-privé-balans daalde tussen 2007 en 2013 significant van 34,8% tot 30,7%. Ook het aandeel met werkstress en/of motivatieproblemen nam significant af, respectievelijk van 35,9% tot 29,7% en van 5% tot 2,5%.

De werkbaarheidsgraad bij de niet-groeiers ligt lager (48,1%) dan bij de groeiers (56,7%). Behalve voor 'werk-privé-balans' tekenen de groeiers betere cijfers op dan de niet-groeiers. Verhoudingsgewijs hebben meer niet-groeiers dan groeiers werkstress (35,7% versus 29,7%), motivatieproblemen (12% versus 2,5%) en/of 'onvoldoende leermogelijkheden' (6,9% versus 1,1%).

Bij de groeiers is het percentage dat tevreden is met het inkomen, de financieel-economische toestand van hun activiteit en de keuze voor het zelfstandig ondernemerschap duidelijk hoger dan bij de niet-groeiers. Ook voor de meeste andere werkaspecten (met uitzondering van 'contacten met de overheidsadministratie' en 'sociale bescherming') zijn er (significant) meer tevredenen bij de groeiers.

Tussen 2007 en 2013 is het percentage 'groeiers' stelselmatig afgenomen van 49,2% in 2007, over 43,5% in 2010 tot 37,9% in 2013. Het hoogste percentage groeiers vinden we in 2013 bij de vrije beroepen (41,8%) en het laagste bij de horeca (26%).

Groeiers en niet-groeiers voelen zich ongeveer in gelijke mate opgeleid voor de vakinhoudelijke of technische aspecten van hun zelfstandige activiteit. 44,7% van de groeiers en 45,7% van de niet-groeiers geven aan dat ze zich hiervoor altijd voldoende opgeleid voelen.

Ook voor het aspect 'beheer en management' zijn er weinig verschillen tussen beide groepen. 20,6% van de groeiers en 23,1% van de niet-groeiers voelen zich altijd voldoende opgeleid voor het beheer en het management van hun bedrijf of firma.

Op het vlak van de sociale ondersteuning zijn er wel duidelijke verschillen tussen groeiers en niet-groeiers. Terwijl de helft van de groeiers (49,2%) zich voldoende ondersteund voelt door een sociaal netwerk (verenigingen, externe adviseurs, familieraad) is dat bij de niet-groeiers slechts 35%.

Inleiding

In het Pact 2020 spraken de Vlaamse Regering en sociale partners af dat ze er niet enkel willen naar streven dat meer mensen op actieve leeftijd volwaardig werk hebben (werkzaamheidsgraad) maar ook dat ook de kwaliteit van het werk (werkbaarheidsgraad) verbetert. De doelstelling wordt als volgt geformuleerd: *“Zowel de werkbaarheid van werknemers als van zelfstandige ondernemers groeit jaarlijks gemiddeld met minstens 0,5 procentpunt. De werkbaarheidsgraad verhoogt voor werknemers daardoor tot minstens 60% in 2020 en komt voor zelfstandigen in 2020 zo dicht mogelijk bij 55%”*. Om de werkbaarheidsgraad cijfermatig in beeld te brengen ontwikkelde de Stichting Innovatie & Arbeid de ‘werkbaarheidsmonitor’ die om de drie jaar de werkbaarheidssituatie van de werknemers en zelfstandige ondernemers in Vlaanderen in beeld brengt.

In dit rapport brengen we in drie hoofdstukken de belangrijkste werkbaarheidsgegevens samen voor de vrouwelijke zelfstandige ondernemers, startende zelfstandige ondernemers en zelfstandige ondernemers die in de nabije toekomst een groei van hun activiteit verwachten. Elk hoofdstuk bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt de evolutie tussen 2007 en 2013 weergegeven voor de werkbaarheidsknelpunten, de werkbaarheidsgraad en de werkbaarheidsrisico's. Voor 2013 wordt de werkbaarheidssituatie van de deelpopulatie (vrouwen, starters, groeiers) vergeleken met deze van de andere zelfstandige ondernemers (resp. mannen, niet-starters, niet-groeiers). In het tweede deel vindt de lezer bijkomende cijfergegevens over (kenmerken van de zelfstandige activiteit van) de deelpopulatie.

Methode

Databestand

De analyse is uitgevoerd op basis van het databestand van de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor (WBM) van de SERV – Stichting Innovatie & Arbeid.

De WBM is een grootschalig cross-sectioneel onderzoek naar de arbeidssituatie van de werknemers en de zelfstandige ondernemers in Vlaanderen. Driejaarlijks wordt een representatieve steekproef van werknemers (eerste meting 2004) en zelfstandige ondernemers (eerste meting 2007), benaderd voor het invullen van de schriftelijke enquête. Dit rapport handelt enkel over de zelfstandige ondernemers. De monitor voor de zelfstandige ondernemers focust centraal op de werkbaarheid van de zelfstandige activiteit, waarbij vier kenmerken centraal staan: de psychische vermoeidheid, het welbevinden in het werk, de leermogelijkheden in de job en de werk-privé-balans. Ook de arbeidssituatie, in termen van werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie, en (fysieke) arbeidsomstandigheden wordt in beeld gebracht. Verder wordt ook informatie verzameld over persoonskenmerken, sectorkenmerken, competentiekenmerken en de tevredenheid van de ondernemers met diverse aspecten van het zelfstandig ondernemerschap. In 2013 werden 12.000 zelfstandige ondernemers uitgenodigd om deel te nemen aan de enquête. Dit leverde 3.776 bruikbare enquêtes (gerealiseerde steekproef) op of een netto respons van 31,7%. In 2007 en 2010 werden telkens 6.000 zelfstandige ondernemers aangeschreven en bedroeg de respons respectievelijk 39,5% en

37,7%. De methodologie van de werkbaarheidsmonitor is uitvoerig beschreven in de methodologische nota van het instrument (Bourdeaud'hui, R. & Vanderhaeghe, S, 2013).¹

Definities

Werkbaarheidsindicatoren

In de werkbaarheidsmonitor staan vier facetten van kwaliteit van de arbeid centraal (werkbaarheidsindicatoren): psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans:

- Psychische vermoeidheid: de mate waarin de door psychosociale arbeidsbelasting opgebouwde (mentale) vermoeidheid recuperabel is dan wel leidt tot spanningsklachten en verminderd functioneren.
- Welbevinden in het werk: de mate waarin men door de aard van de job op het werk betrokken is/blijft, dan wel gedemotiveerd raakt.
- Leermogelijkheden: de mate waarin men door formele opleiding en de dagdagelijkse ervaring op de werkplek zijn competenties op peil kan houden en verder ontwikkelen.
- Werk-privé-balans: de mate waarin de taakeisen in de werksituatie al dan niet belemmerende effecten hebben op de handelingsmogelijkheden in de thuissituatie.

Voor elk van de vier werkbaarheidsindicatoren zijn grenzen bepaald die aangeven of de situatie al dan niet problematisch is. Bij een problematische situatie spreken we over een 'werkbaarheidsknelpunt'. Problematische en niet-problematische situaties worden als volgt benoemd:

	niet problematisch	problematisch
Psychische vermoeidheid	geen werkstress	werkstress
Welbevinden in het werk	geen motivatieproblemen	motivatieproblemen
Leermogelijkheden	voldoende leermogelijkheden	onvoldoende leermogelijkheden
Werk-privé-balans	haalbare werk-privé-combinatie	problemen werk-privé-combinatie

Werkbaarheidsgraad

De werkbaarheidsgraad is als volgt gedefinieerd:

Het aandeel van de zelfstandige ondernemers met een kwaliteitsvolle job (= niet problematisch) op het vlak van zowel psychische vermoeidheid, welbevinden, leermogelijkheden als werk-privé-balans.

¹ Bourdeaud'hui, R. & Vanderhaeghe, S (2013), [Methodologische nota, beschrijving en vergelijking van de methodologie van de werkbaarheidsmonitor werknemers 2004, 2007, 2010, 2013 en de werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2007, 2010, 2013](#) SERV/ Stichting- Innovatie & Arbeid, Brussel, 2013.

Werkbaarheidsrisico's

Eens men de omvang van de werkbaarheidsproblematiek in beeld gebracht heeft, komt uiteraard ook de vraag hoe werkbaarheidsproblemen ontstaan, wat een job werkbaar of onwerkbaar maakt. Het is immers pas door zicht te krijgen op de oorzaken van die problemen dat men ook weet waaraan gesleuteld moet worden om de werkbaarheid te verbeteren.

De Vlaamse werkbaarheidsmonitor voor zelfstandige ondernemers peilt daarom ook naar de kernfactoren in de arbeidssituatie die de kwaliteit of werkbaarheid van jobs bedreigen of bevorderen. Het gaat om vier werkaspecten (risico-indicatoren) die we hieronder kort omschrijven:

- **Werkdruk:** de mate van arbeidsbelasting vanuit kwantitatieve taakeisen zoals het werkvolume, het werktempo en tijdslimieten.
- **Emotionele belasting:** de mate van arbeidsbelasting vanuit contactuele taakeisen (bv. contact met klanten, patiënten, medewerkers).
- **Taakvariatie:** de mate waarin de functie-inhoud een afwisselend takenpakket omvat en beroep doet op de vaardigheden van de zelfstandige ondernemer. Bij onvoldoende afwisseling spreken we over routinematig werk.
- **Arbeidsomstandigheden:** mate waarin zelfstandige ondernemers blootgesteld worden aan fysieke inconvenianten in de werkomgeving en lichamelijke belasting.

Ook voor deze vier risico-indicatoren zijn grenzen bepaald die aangeven of de situatie al dan niet problematisch is. Bij een problematische situatie spreken we over een 'werkbaarheidsrisico'. Problematische en niet-problematische situaties worden als volgt benoemd:

	niet problematisch	problematisch
Werkdruk	geen hoge werkdruk	hoge werkdruk
Emotionele belasting	geen emotioneel belastend werk	emotioneel belastend werk
Taakvariatie	geen routinematig werk	routinematig werk
Arbeidsomstandigheden	geen belastende arbeidsomstandigheden	belastende arbeidsomstandigheden

Starters

Starters zijn gedefinieerd als zelfstandige ondernemers die in de werkbaarheidsenquête aangeven dat ze minder dan drie jaar actief zijn als zelfstandig ondernemer.

Groeiers

In de werkbaarheidsenquête wordt gevraagd "Als u de nabije toekomst (3 à 5 jaar) voor ogen houdt, hoe schat u het niveau van uw zelfstandige activiteit in?". De respondent kan een van de volgende antwoorden aankruisen: 'sterke groei of uitbreiding van de activiteit', 'beperkte groei of uitbreiding van de activiteit', 'behoud van het huidig peil', 'beperkte vermindering van de activiteit' of 'sterke vermindering of stopzetting van de activiteit'. In dit rapport spreken we over

groeï of groeiers als zelfstandige ondernemers een (sterke of beperkte) groeï of uitbreiding van de activiteit verwachten in de nabije toekomst.

Hoofdstuk 1 Vrouwelijke zelfstandige ondernemers

1 Evolutie werkbaar werk bij vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013

1.1 Werkbaarheidsknelpunten 2007-2013

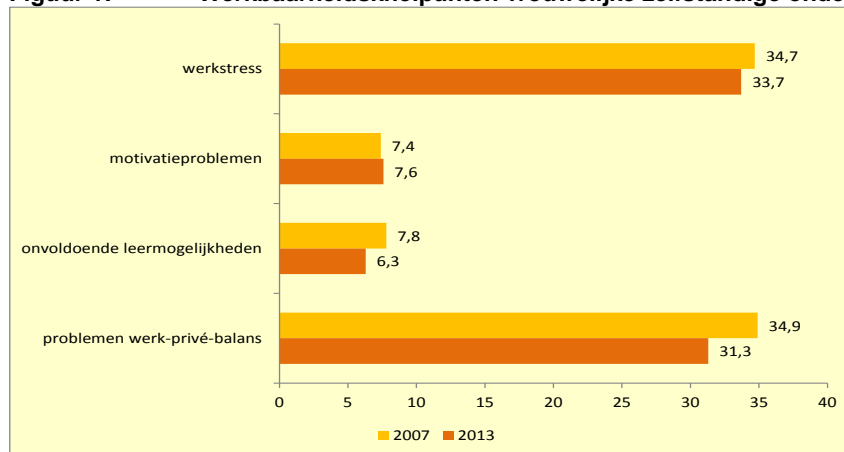
De onderstaande tabel geeft voor elk van de vier indicatoren de vergelijkende cijfers voor 2007-2013.

Tabel 1: werkbaarheidsindicatoren vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013 (%)

	niet problematisch		problematisch	
	2007	2013	2007	2013
psychische vermoeidheid	65,3	66,3	34,7	33,7
welbevinden in het werk	92,6	92,4	7,4	7,6
leermogelijkheden	92,2	93,7	7,8	6,3
werk-privé-balans	65,1	68,7	34,9	31,3

In de onderstaande grafiek tonen we voor elk van de vier werkbaarheidsindicatoren voor welk aandeel van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers de situatie problematisch is in 2013. We vergelijken deze cijfers met deze van 2007.

Figuur 1: Werkbaarheidsknelpunten vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013 (%)

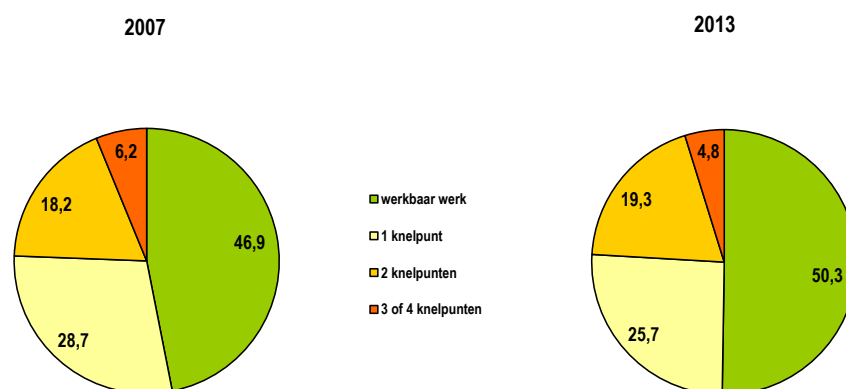

Voor geen enkel werkbaarheidsknelpunt zijn er significante verschillen tussen 2007 en 2013 bij de vrouwelijke zelfstandige ondernemers.

1.2 Werkbaarheidsgraad 2007-2013

De werkbaarheidsgraad voor de vrouwelijke zelfstandige ondernemers bedraagt 50,3%. In 2007 was dat 46,9%. Dat betekent dat de helft van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers werk heeft waaraan het kwaliteitslabel 'werkbaar werk' kan worden toegekend. De andere helft wordt met één of meerdere knelpunten geconfronteerd in het werk.

Figuur 2: procent van vrouwelijke zelfstandige ondernemers met werkbaar werk – met (één of meerdere) werkbaarheidsknelpunten, 2007-2013

1.3 Werkbaarheidsrisico's 2007-2013

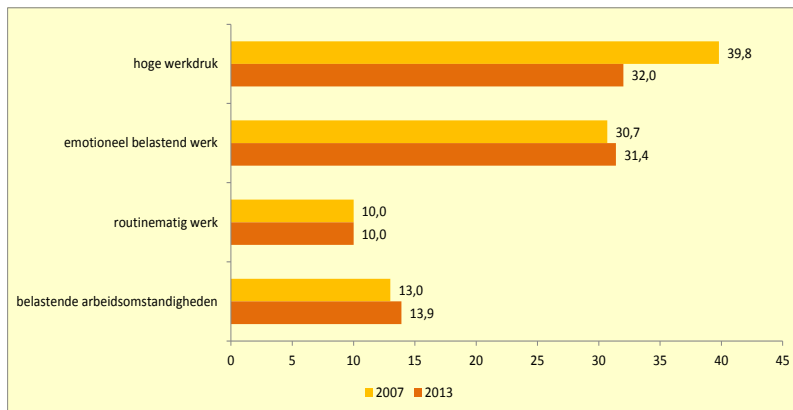
De onderstaande tabel geeft voor elk van de vier indicatoren de vergelijkende cijfers voor 2007-2013.

Tabel 2: risico-indicatoren vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013 (%)

	niet problematisch		problematisch	
	2007	2013	2007	2013
werkdruk	60,2	68,0	39,8	32,0
emotionele belasting	69,3	68,6	30,7	31,4
taakvariatie	90,0	90,0	10,0	10,0
arbeidsomstandigheden	87,0	86,1	13,0	13,9

In de onderstaande figuur tonen we voor elk van deze risico-indicatoren voor welk aandeel de situatie in 2013 problematisch is. We vergelijken deze cijfers met deze van 2007.

Figuur 3: Werkbaarheidsrisico's vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2010 (%)

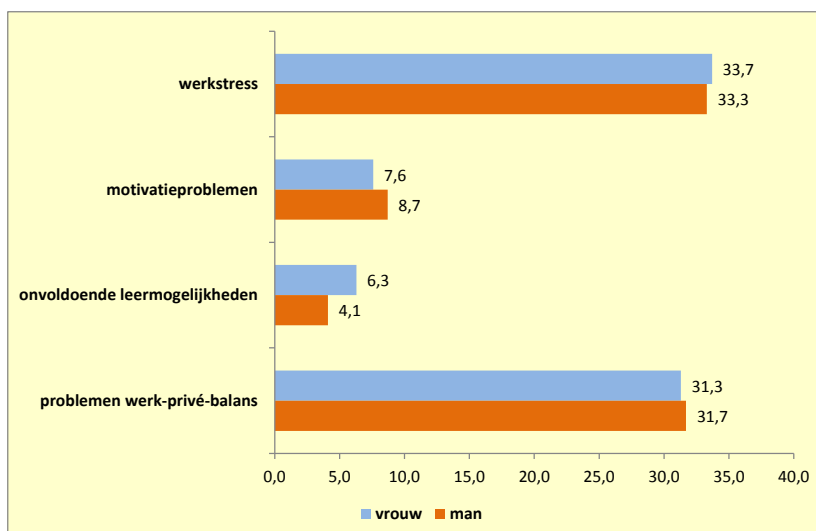

Het aandeel van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers die een job hebben met een hoge werkdruk is tussen 2007 en 2013 met bijna 8 procentpunten gedaald van 39,8% tot 32%. Voor de andere werkbaarheidsrisico's zijn de verschillen statistisch niet significant.

2 Vergelijking werkbaar werk bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)

2.1 Werkbaarheidsknelpunten, vergelijking mannen – vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)

Figuur 4: werkbaarheidsknelpunten bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)

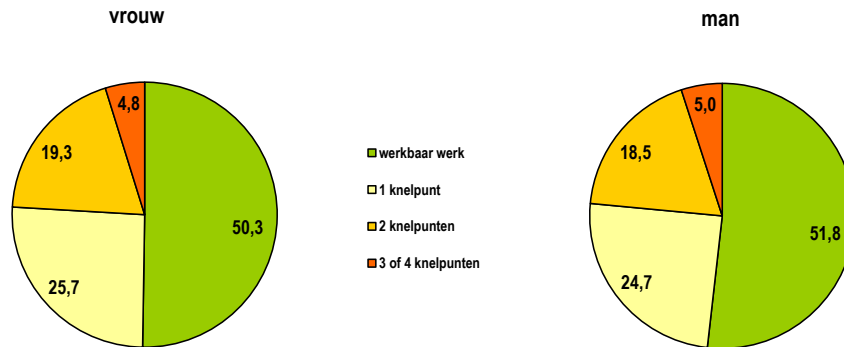

Verhoudingsgewijs hebben meer vrouwen dan mannen een job met onvoldoende leermogelijkheden (6,3% versus 4,1%). Voor de andere werkbaarheidsrisico's verschillen zelfstandige mannen en vrouwen niet significant van elkaar.

2.2 Werkbaarheidsgraad, vergelijking mannen – vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)

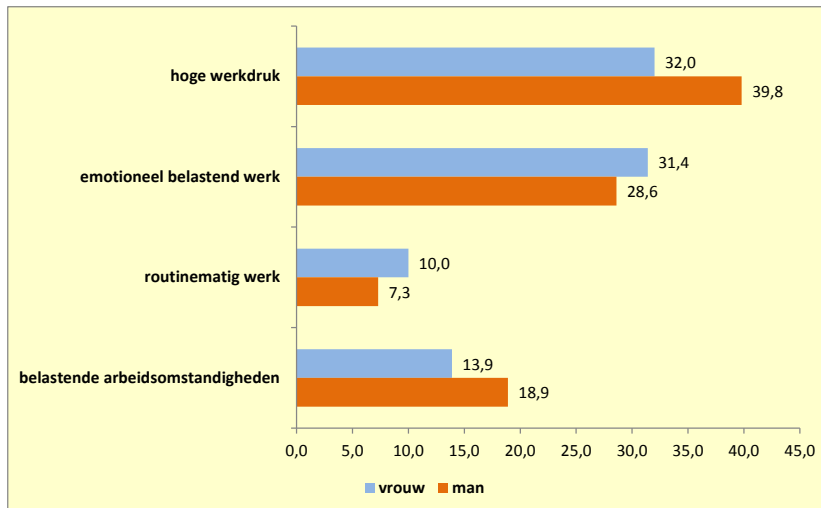
Bij de vrouwelijke zelfstandige ondernemers heeft 50,3% werkbaar werk. Bij de mannen is dat 51,8%.

Figuur 5: werkbaarheidsgraad bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)

2.3 Werkbaarheidsrisico's, vergelijking mannen-vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)

Figuur 6: werkbaarheidsrisico's bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)

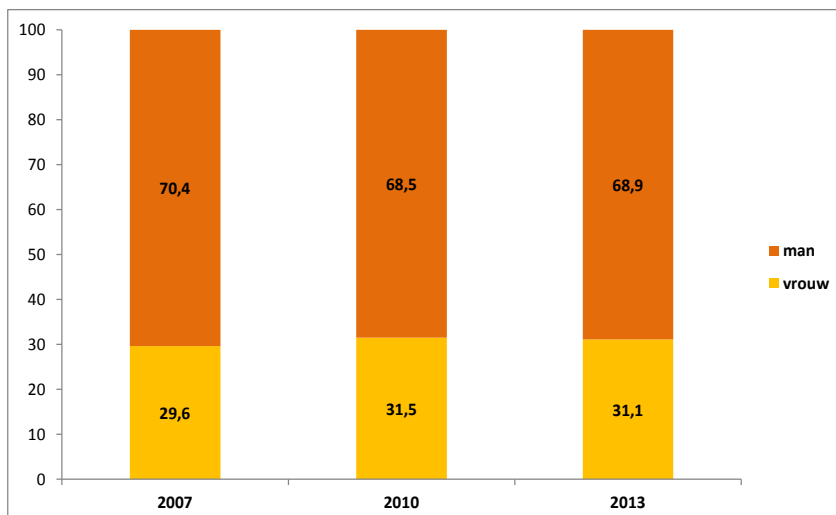
Een groter aandeel van de mannelijke zelfstandige ondernemers heeft een job met hoge werkdruk (39,8% versus 32%) en belastende arbeidsomstandigheden (18,9% versus 13,9%). Een grotere aandeel van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers heeft routinematig werk (10% versus 7,3%). Voor emotionele belasting zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen statistisch niet significant.

3 Bijkomende (profiel)kenmerken van vrouwelijke zelfstandige ondernemers

Naast de werkbaarheidsaspecten verzamelt de werkbaarheidsenquête ook nog een aantal bijkomende gegevens over (het werk van) de zelfstandige ondernemers. Het betreft onder meer persoonskenmerken, sectorkenmerken, competentiekenmerken en informatie over de mate van tevredenheid van deze ondernemers met diverse aspecten van het zelfstandig ondernemerschap. We bekijken deze gegevens voor de vrouwelijke zelfstandige ondernemers en vergelijken telkens met de mannelijke zelfstandige ondernemers. Eerst tonen we hoe het aandeel vrouwelijke zelfstandige ondernemers evolueerde tussen 2007 en 2013.

3.1 Evolutie vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013

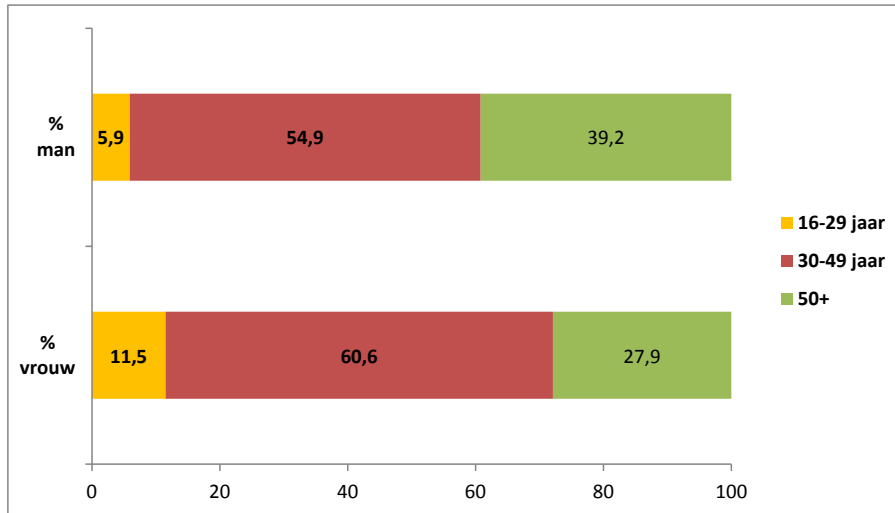
Figuur 7: evolutie zelfstandige ondernemers man/vrouw 2007-2013 (%)

In de populatie van de werkbaarheidsmonitor is de man/vrouw-verhouding bij de zelfstandige ondernemers tussen 2007 en 2013 vrijwel gelijk gebleven. Ongeveer drie op de tien zelfstandige ondernemers is een vrouw.

3.2 Vrouwelijke zelfstandige ondernemers naar leeftijd

Tabel 3: zelfstandige ondernemers man/vrouw naar leeftijd 2013 (%)

Van alle vrouwelijke zelfstandige ondernemers is 11,5% jonger dan dertig. Bij de mannen is dat slechts 5,9%. 60,6% van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers behoort tot de leeftijdsgroep 30-49 jaar (bij de mannen is dat 54,9%). 27,9% van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers en 39,2% van de mannelijke zelfstandige ondernemers zijn vijftigplusser.

3.3 Vrouwelijke zelfstandige ondernemers naar sector

Tabel 4: zelfstandige ondernemers man/vrouw naar sector, 2013 (%)

sector	vrouw	man	totaal
landbouw, tuinbouw, bosexploitatie, visserij	18,7	81,3	100
handel	35,7	64,3	100
bouw	6,3	93,7	100
horeca	37,6	62,4	100
vrije beroepen	46,7	53,3	100
transport, productie	17,1	82,9	100
intellectuele diensten	20,0	80,0	100
andere	42,6	57,4	100

Het hoogste percentage vrouwelijke zelfstandige ondernemers vinden we bij de vrije beroepen (46,7%), het laagste percentage in de bouwsector (6,3%).

3.4 Opleiding, competentie en ondersteuning van vrouwelijke zelfstandige ondernemers

Tabel 5: opleidingsniveau, competentie, ondersteuning vrouwelijke zelfstandige ondernemers, 2013

	vrouw	man	zelfstandige ondernemers Vlaanderen
opleidingsniveau			
max. lager secundair	10,3	16,5	14,5
hoger secundair	27,7	32,5	31,0
hoger onderwijs	62,1	51,0	54,5
	100,0	100,0	100,0
bijscholing gevolgd afgelopen 12 maand			
	49,3	42,8	44,9
competentie vakinhoudelijk, technisch			
geen deficit	42,6	46,7	45,3
beperkt deficit	47,7	46,2	46,8
ernstig deficit	9,7	7,1	7,8
	100,0	100,0	100,0
competentie management en beheer			
geen deficit	19,0	23,8	22,2
beperkt deficit	45,6	51,4	49,7
ernstig deficit	35,4	24,9	28,1
	100,0	100,0	100,0
voldoende sociale ondersteuning			
helemaal/in belangrijke mate	41,8	39,6	40,3
in beperkte mate/ helemaal niet	58,2	60,4	59,7
	100,0	100,0	100,0

Naar opleidingsniveau zien we dat het aandeel met een diploma hoger onderwijs groter is bij de vrouwelijke zelfstandige ondernemers (62,1%) dan bij de mannelijke zelfstandige ondernemers (51%).

Bij de vrouwelijke zelfstandige ondernemers volgde ongeveer de helft (49,3%) het afgelopen jaar een bijscholing. Bij de mannelijke zelfstandige ondernemers was dat 42,8%.

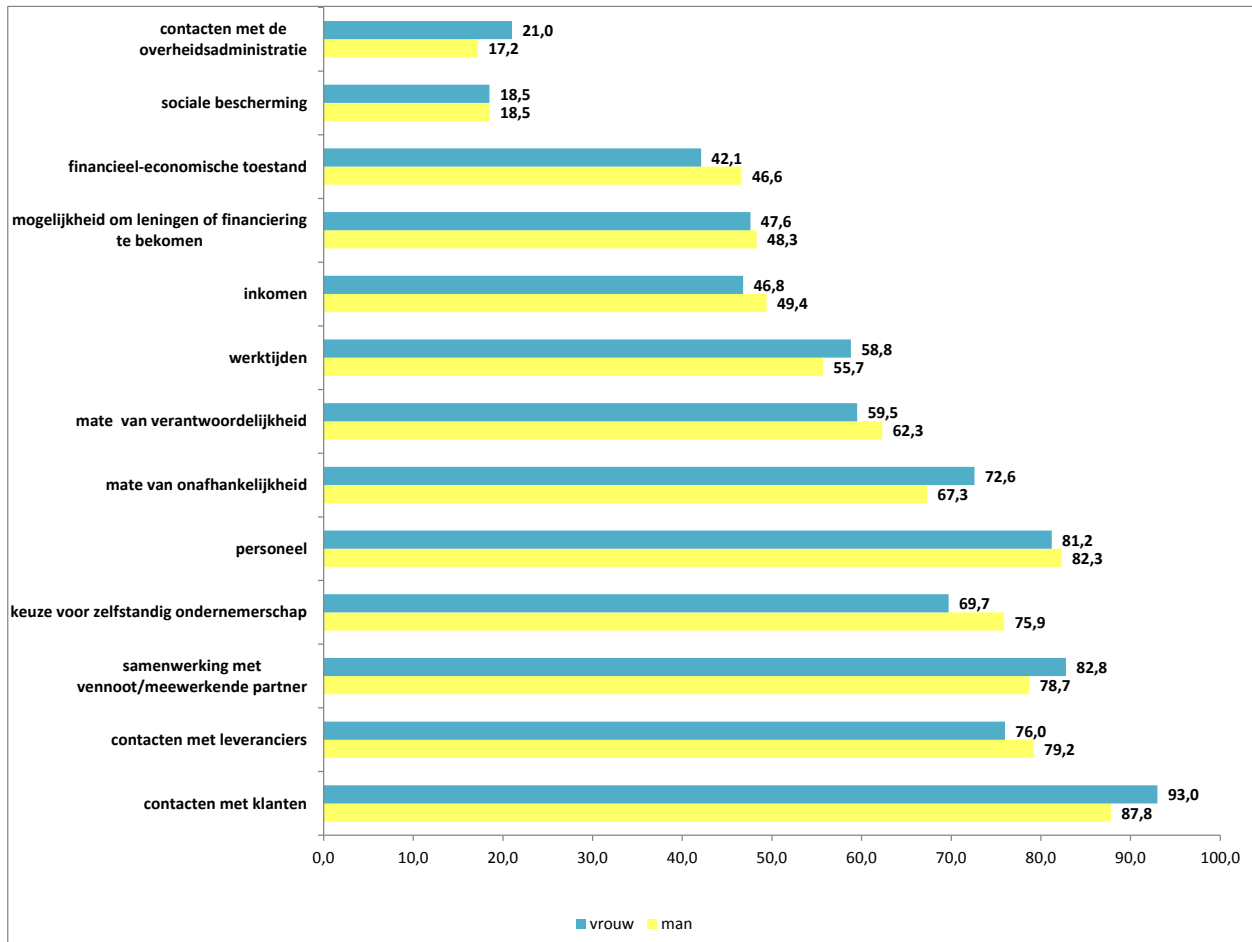
Verhoudingsgewijs ervaren meer vrouwen (9,7%) dan mannen (7,1%) een ernstig deficit op het vlak van hun vakinhoudelijke of technische competentie. Dat is ook het geval voor de competentie op het vlak van management en beheer: 35,4% van de vrouwelijke zelfstandige ondernemers en 24,9% van de mannelijke zelfstandige ondernemers ervaren een ernstig deficit.

Op het vlak van de sociale ondersteuning zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen statistisch niet significant. Zowel bij mannen als vrouwen geeft ongeveer vier op de tien aan voldoende sociale ondersteuning te ervaren bij de bedrijfsvoering. Zes op tien voelen zich slechts in beperkte mate of helemaal niet ondersteund door een sociaal netwerk.

3.5 Tevredenheid bij mannelijke en vrouwelijke zelfstandige ondernemers

In de werkbaarheidsenquête voor de zelfstandige ondernemers wordt gevraagd hoe tevreden ze, alles bij elkaar genomen, zijn met een dertiental werkaspecten².

Figuur 8: tevredenheid mannen en vrouwen, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

Voor drie aspecten vinden we procentueel (significant) meer tevreden vrouwen dan mannen:

- contacten met klanten (93% versus 87,8%),
- contacten met de overheidsadministratie (21% versus 17,2%)
- de mate van onafhankelijkheid (72,6% versus 67,3%)

Omgekeerd vinden we procentueel meer tevreden mannen dan vrouwen voor de financieel-economische toestand (46,6% versus 42,1%) en voor de keuze voor het zelfstandig ondernemerschap (75,9% versus 69,7%).

² Bij de verschildtoetsing man/vrouw zijn voor het aspect 'personeel' enkel deze zelfstandige ondernemers geselecteerd die effectief personeel tewerkstellen. Voor 'samenwerking met venoot/meewerkende partners' zijn enkel deze zelfstandige ondernemers geselecteerd die effectief een samenwerkingsverband hebben.

Hoofdstuk 2 Startende zelfstandige ondernemers

1. Evolutie werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013

1.1 Werkbaarheidsknelpunten 2007-2013

De onderstaande tabel geeft voor elk van de vier indicatoren de vergelijkende cijfers voor 2007-2013.

Tabel 6: werkbaarheidsindicatoren zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013 (% van starters)

	niet problematisch		problematisch	
	2007	2013	2007	2013
psychische vermoeidheid	64,7	67,9	35,3	32,1
welbevinden in het werk	91,6	95,1	8,4	4,9
leermogelijkheden	95,6	97,6	4,4	2,4
werk-privé-balans	71,4	72,4	28,6	27,6

In de onderstaande grafiek tonen we voor elk van de vier werkbaarheidsindicatoren voor welk aandeel van de zelfstandige ondernemers-starters de situatie problematisch is in 2013. We vergelijken deze cijfers met deze van 2007.

Figuur 9: werkbaarheidsknelpunten zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013 (% van starters)

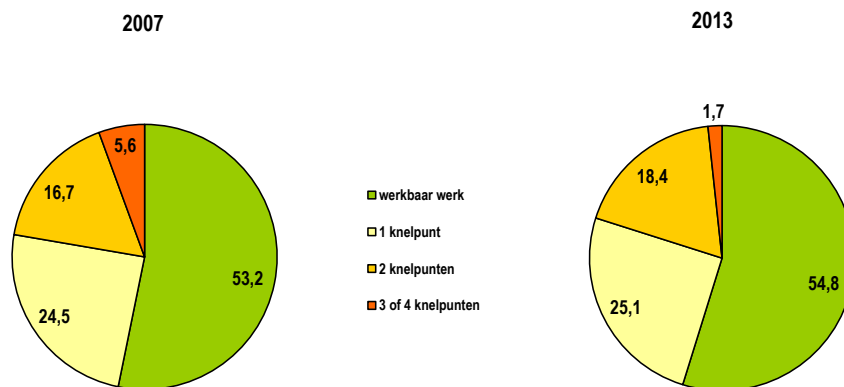

Voor geen enkel werkbaarheidsknelpunt zijn er statistisch significante verschillen tussen 2007 en 2013.

1.2 Werkbaarheidsgraad 2007-2013

De werkbaarheidsgraad voor de zelfstandige ondernemers-starters bedraagt 54,8%. In 2007 was dat 53,2%. Dat betekent dat 54,8% van de zelfstandige ondernemers-starters werk heeft waaraan het kwaliteitslabel 'werkbaar werk' kan worden toegekend. De andere starters worden in hun job met één of meerdere knelpunten geconfronteerd.

Figuur 10: procent van zelfstandige ondernemers-starters met werkbaar werk – met (één of meerdere) werkbaarheidsknelpunten, 2007-2013

1.3 Werkbaarheidsrisico's 2007-2013

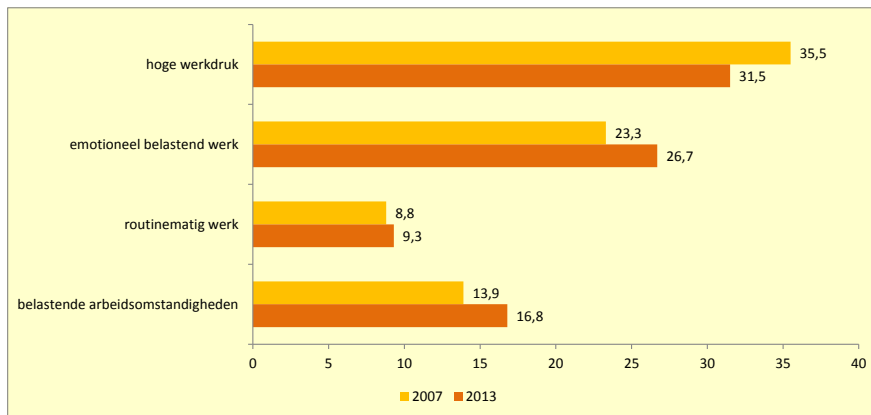
De onderstaande tabel geeft voor elk van de vier indicatoren de vergelijkende cijfers voor 2007-2013.

Tabel 7: risico-indicatoren zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013 (% van starters)

	niet problematisch		problematisch	
	2007	2013	2007	2013
werkdruk	64,5	68,5	35,5	31,5
emotionele belasting	76,7	73,3	23,3	26,7
taakvariatie	91,2	90,7	8,8	9,3
arbeidsomstandigheden	86,1	83,2	13,9	16,8

In de onderstaande figuur tonen we voor elk van deze risico-indicatoren voor welk aandeel de situatie in 2013 problematisch is. We vergelijken deze cijfers met deze van 2007.

Figuur 11: werkbaarheidsrisico's zelfstandige ondernemers-starters 2007-2010 (% van starters)

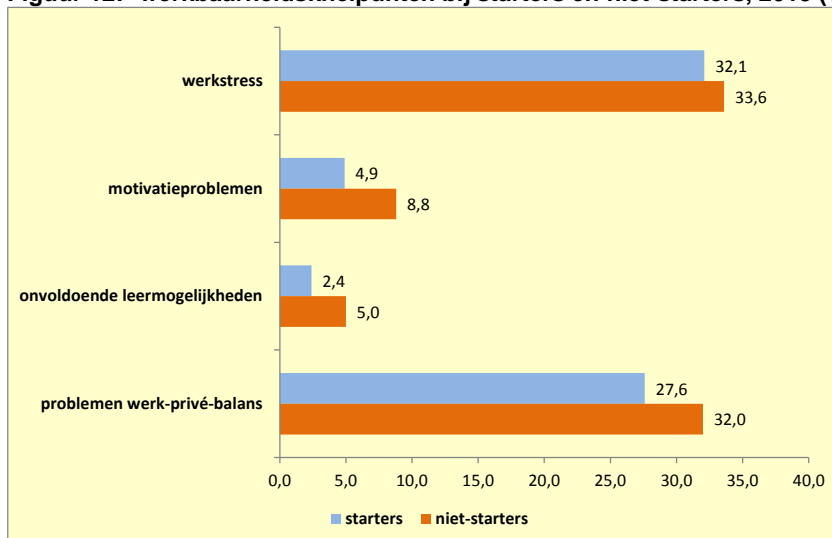

Voor geen enkel werkbaarheidsrisico zijn de verschillen tussen 2007 en 2013 statistisch significant.

2 Vergelijking werkbaar werk bij starters en niet-starters, 2013

2.1 Werkbaarheidsknelpunten, vergelijking starters en niet-starters, 2013

Figuur 12: werkbaarheidsknelpunten bij starters en niet-starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

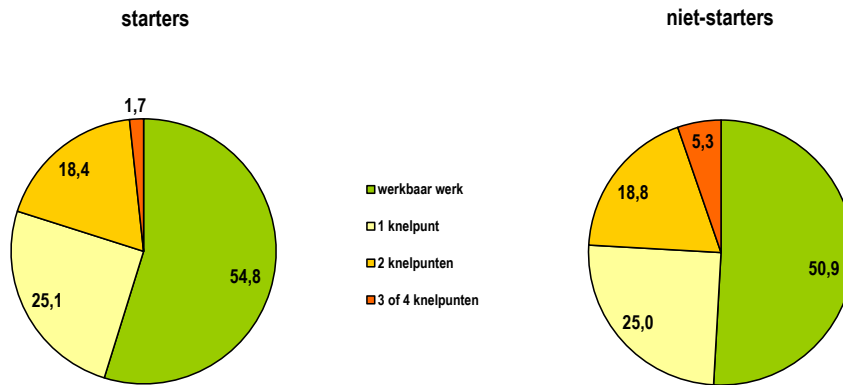

Verhoudingsgewijs hebben meer niet-starters dan starters motivatieproblemen (8,8% versus 4,9%), en 'onvoldoende leermogelijkheden' (5% versus 2,4%). Op het vlak van werkstress en werk-privé-balans verschillen beide groepen niet significant van elkaar.

2.2 Werkbaarheidsgraad, vergelijking starters en niet-starters, 2013

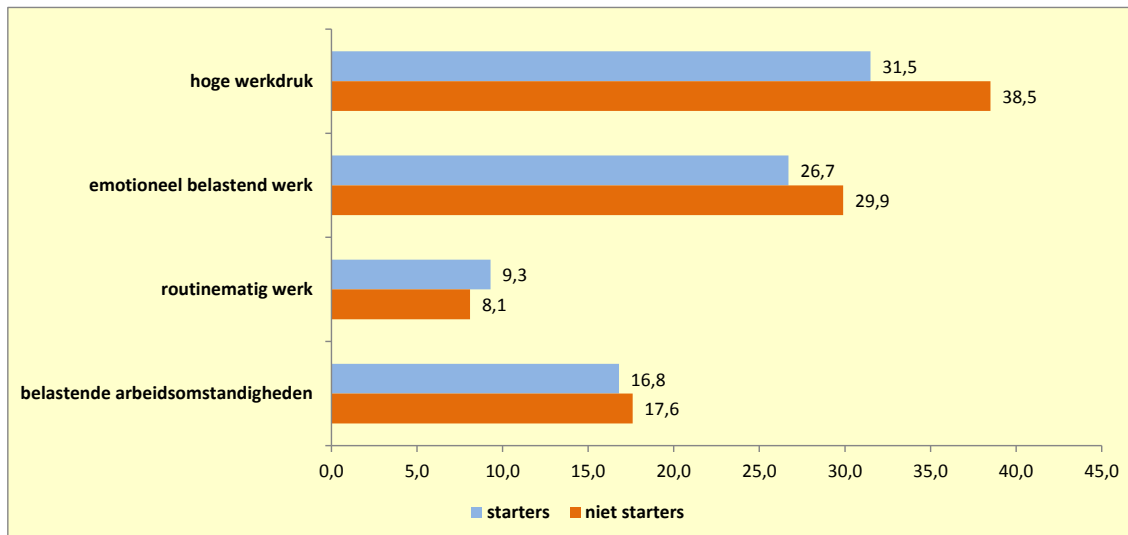
Bij de starters heeft 54,8% werkbaar werk terwijl dit bij de niet-starters 50,9% is.

Figuur 13: werkbaarheidsgraad bij starters en niet-starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

2.3 Werkbaarheidsrisico's, vergelijking starters en niet-starters, 2013

Figuur 14: werkbaarheidsrisico's bij starters en niet-starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

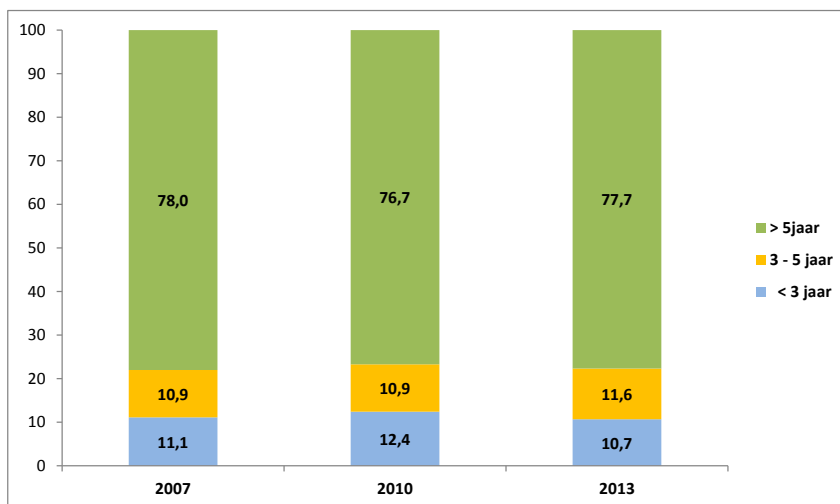
Bij de niet-starters heeft een groter percentage een zelfstandige activiteit met hoge werkdruk (38,5% versus 31,5%). Voor de andere werkbaarheidsrisico's zijn de verschillen tussen starters en niet-starters statistisch niet significant.

3. Bijkomende (profiel)kenmerken van zelfstandige ondernemers-starters

Naast de werkbaarheidsaspecten verzamelt de werkbaarheidsenquête ook nog een aantal bijkomende gegevens over (het werk van) de zelfstandige ondernemers. Het betreft onder meer persoonskenmerken, sectorkenmerken, competentiekenmerken en informatie over de mate van tevredenheid van deze ondernemers met diverse aspecten van het zelfstandig ondernemerschap. We bekijken deze gegevens voor de starters en vergelijken telkens met de niet-starters. Eerst tonen we hoe het aandeel starters en niet-starters evolueerde tussen 2007 en 2013.

3.1. Evolutie starters 2007-2013

Figuur 15: evolutie starters en niet-starters 2007-2013 (% van zelfstandige ondernemers)

In 2007 was 11,1% minder dan 3 jaar als zelfstandig ondernemer actief (starter), in 2010 was dat 12,4% en in 2013 was dat 10,7%. Die verschillen zijn statistisch niet significant.

3.2. Starters naar leeftijd en geslacht

Tabel 8: starters naar leeftijd en geslacht, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

	starters	niet-starters	zelfstandige ondernemers Vlaanderen
geslacht	%	%	%
man	59,2	70,0	68,9
vrouw	40,8	30,0	31,1
	100,0	100,0	100,0
leeftijd			
16-29 jaar	36,1	4,3	7,6
30-49 jaar	54,1	57,1	56,8
50+	9,8	38,6	35,6
	100,0	100,0	100,0

Bij de starters vinden we verhoudingsgewijs meer vrouwen (40,8%) dan bij de niet-starters (30%).

Naar leeftijd zien we dat iets meer dan een derde (36,1%) van de starters jonger dan dertig is. Ongeveer de helft zijn dertigers of veertigers en ongeveer 1 op de 10 (9,8%) is 50 jaar of ouder.

3.3. Starters naar sector

Tabel 9: aandeel starters naar sector, 2013

sector	starters	niet starters	totaal
landbouw, tuinbouw, bosexploitatie, visserij	5,8	94,2	100,0
handel	8,0	92,0	100,0
bouw	13,7	86,3	100,0
horeca	12,6	87,4	100,0
vrije beroepen	10,2	89,8	100,0
transport, productie	7,1	92,9	100,0
intellectuele diensten	16,0	84,0	100,0
andere	10,6	89,4	100,0

Het hoogste percentage starters vinden we bij de intellectuele diensten (16%) en het laagste percentage (5,8%) bij de sector 'landbouw, tuinbouw, bosexploitatie, visserij'.

3.4. Opleiding, competentie en ondersteuning van starters

Tabel 10: opleidingsniveau, competentie, ondersteuning starters, 2013

	starters	niet-starters	zelfstandige ondernemers Vlaanderen
opleidingsniveau			
max. lager secundair	12,0	14,8	14,5
hoger secundair	25,1	31,8	31,1
hoger onderwijs	62,9	53,4	54,4
	100,0	100,0	100,0
bijscholing gevolgd afgelopen 12 maand			
	47,7	44,6	44,9
competentie vakinhoudelijk, technisch			
geen deficit	39,8	46,0	45,4
beperkt deficit	49,5	46,5	46,8
ernstig deficit	10,7	7,5	7,8
	100,0	100,0	100,0
competentie management en beheer			
geen deficit	17,5	22,8	22,2
beperkt deficit	45,5	50,2	49,7
ernstig deficit	37,0	27,0	28,1
	100,0	100,0	100,0
voldoende sociale ondersteuning			
helemaal/in belangrijke mate	49,5	39,3	40,3
in beperkte mate/ helemaal niet	50,5	60,7	59,6
	100,0	100,0	100,0

Naar opleidingsniveau zien we dat het aandeel met een diploma hoger onderwijs groter is bij starters (62,9%) dan bij niet-starters (53,4%).

Bij de starters volgde 47,7% het afgelopen jaar een bijscholing. Bij de niet-starters was dat 44,6%.

Bij de starters is het percentage dat zich goed opgeleid voelt (geen competentiedeficit) voor de vakinhoudelijke of technische aspecten van de zelfstandige activiteit kleiner (39,8%) dan bij de niet-starters (46%).

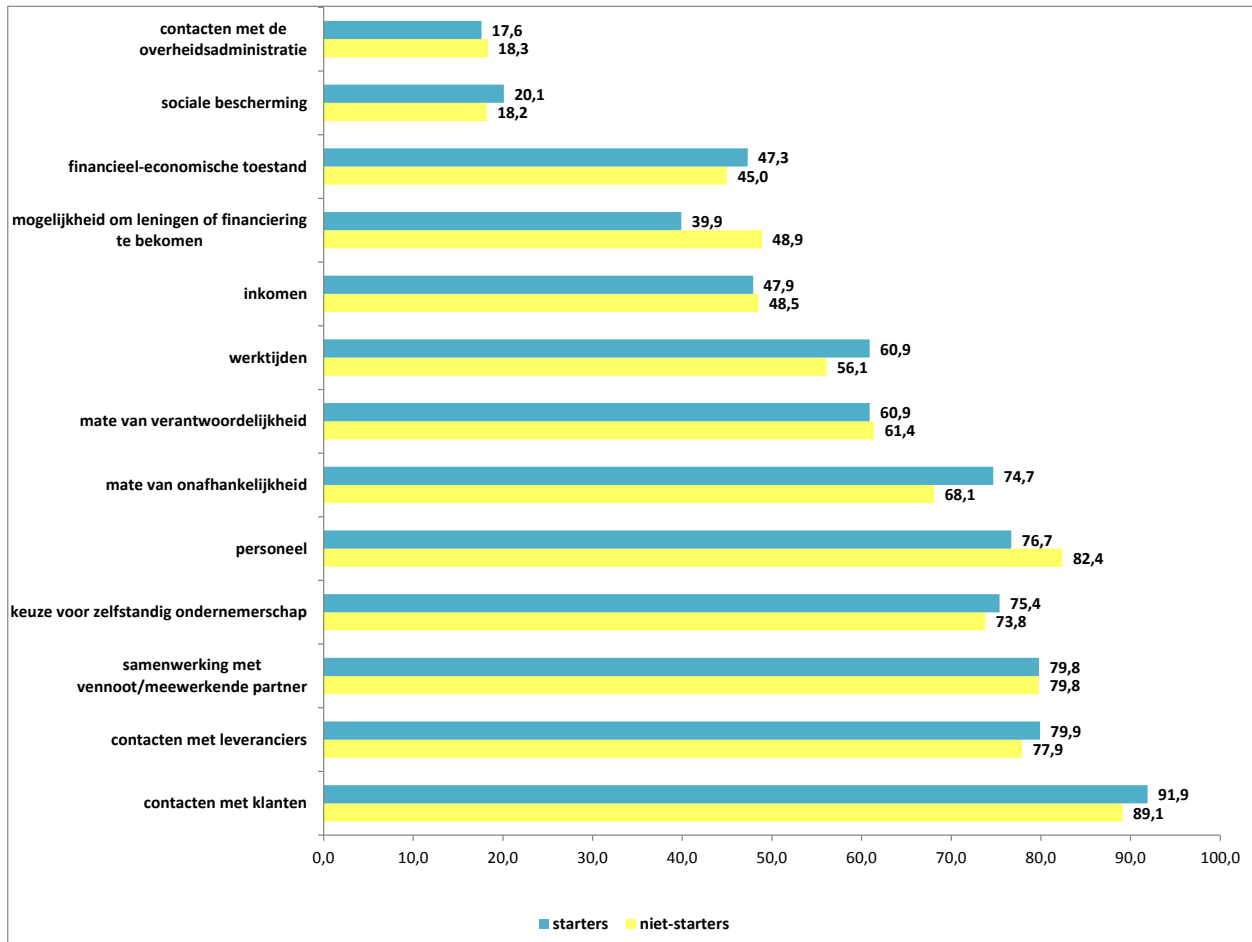
Ook voor het aspect 'beheer en management' zijn er verhoudingsgewijs meer niet-starters (22,8%) dan starters (17,5%) die zich voldoende opgeleid voelen (geen competentiedeficit).

Ongeveer de helft (49,5%) van de starters geeft aan dat ze zich voldoende ondersteund voelen door een sociaal netwerk (verenigingen, externe adviseurs, familiaaraad). Bij de niet-starters is dat minder, namelijk 39,2%.

3.5. Tevredenheid bij starters en niet-starters

In de werkbaarheidsenquête voor de zelfstandige ondernemers wordt gevraagd hoe tevreden ze, alles bij elkaar genomen, zijn met een dertiental werkaspecten³.

Figuur 16: tevredenheid starters – niet starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

Voor twee aspecten zien we een verschil tussen starters en niet-starters. Verhoudingsgewijs zijn er meer starters dan niet-starters die tevreden zijn met de mate waarin ze in het werk onafhankelijk zijn van anderen (74,7% versus 68,1%). Omgekeerd zijn er meer niet-starters (48,9%) dan starters (39,9%) die tevreden zijn met de mogelijkheden om financiering of leningen te bekomen.

³ Bij de verschiltoetsing starters/niet-starters zijn voor het aspect 'personeel' enkel deze zelfstandige ondernemers geselecteerd die effectief personeel tewerkstellen. Voor 'samenwerking met venoot/meewerkende partners' zijn enkel deze zelfstandige ondernemers geselecteerd die effectief een samenwerkingsverband hebben.

Hoofdstuk 3 Zelfstandige ondernemers – groeiers

1 Evolutie werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013

1.1 Werkbaarheidsknelpunten 2007-2013

De onderstaande tabel geeft voor elk van de vier indicatoren de vergelijkende cijfers voor 2007-2013.

Tabel 11: werkbaarheidsindicatoren zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013 (% van groeiers)

	niet problematisch		problematisch	
	2007	2013	2007	2013
psychische vermoeidheid	64,1	70,3	35,9	29,7
welbevinden in het werk	95,0	97,5	5,0	2,5
leermogelijkheden	98,2	98,9	1,8	1,1
werk-privé-balans	65,2	69,3	34,8	30,7

In de onderstaande grafiek tonen we voor elk van de vier werkbaarheidsindicatoren voor welk aandeel van de zelfstandige ondernemers-groeiers de situatie problematisch is in 2013. We vergelijken deze cijfers met deze van 2007.

Figuur 17: werkbaarheidsknelpunten zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013 (% van groeiers)

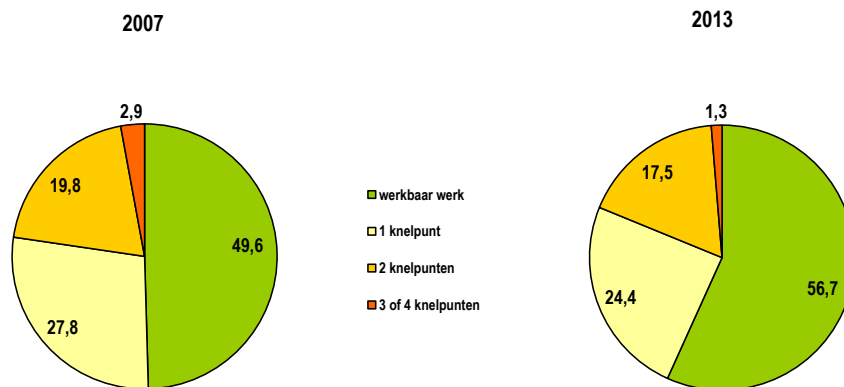
Het aandeel van de zelfstandige ondernemers-groeiers met een problematische werk-privé-balans daalde tussen 2007 en 2013 significant van 34,8% tot 30,7%. Ook het aandeel met werkstress en/of motivatieproblemen nam significant af, respectievelijk van 35,9% tot 29,7% en

van 5% tot 2,5%. Voor 'onvoldoende leermogelijkheden' is het verschil statistisch niet significant.

1.2 Werkbaarheidsgraad 2007-2013

De werkbaarheidsgraad voor de zelfstandige ondernemers-groeiers bedraagt 56,7%. In 2007 was dat 49,6%. Dat betekent dat 56,7% van de zelfstandige ondernemers-groeiers werk heeft waaraan het kwaliteitslabel 'werkbaar werk' kan worden toegekend. De andere zelfstandige ondernemers worden in hun job met één of meerdere knelpunten geconfronteerd.

Figuur 18: procent van zelfstandige ondernemers-groeiers met werkbaar werk – met (één of meerdere) werkbaarheidsknelpunten, 2007-2013

1.3 Werkbaarheidsrisico's 2007-2013

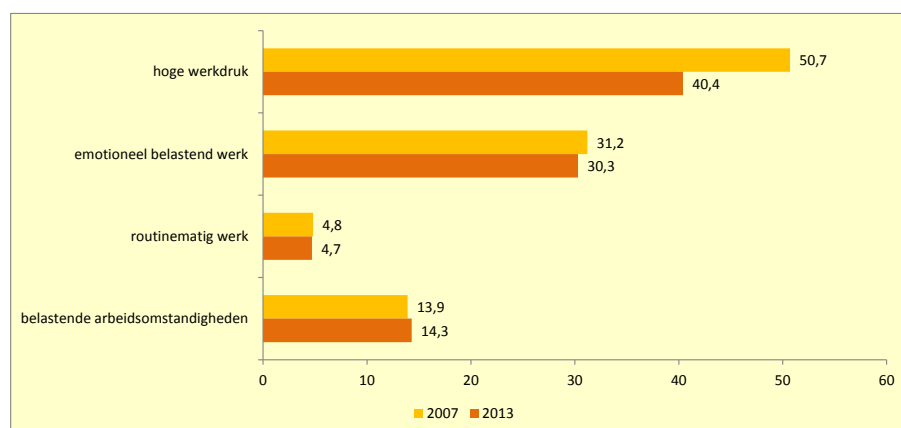
De onderstaande tabel geeft voor elk van de vier indicatoren de vergelijkende cijfers voor 2007-2013.

Tabel 12: risico-indicatoren zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013 (% van groeiers)

	niet problematisch		problematisch	
	2007	2013	2007	2013
werkdruk	49,3	59,6	50,7	40,4
emotionele belasting	68,8	69,7	31,2	30,3
taakvariatie	95,2	95,3	4,8	4,7
arbeidsomstandigheden	86,1	85,7	13,9	14,3

In de onderstaande figuur tonen we voor elk van deze risico-indicatoren voor welk aandeel de situatie in 2013 problematisch is. We vergelijken deze cijfers met deze van 2007.

Figuur 19: werkbaarheidsrisico's zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2010 (% van groeiers)

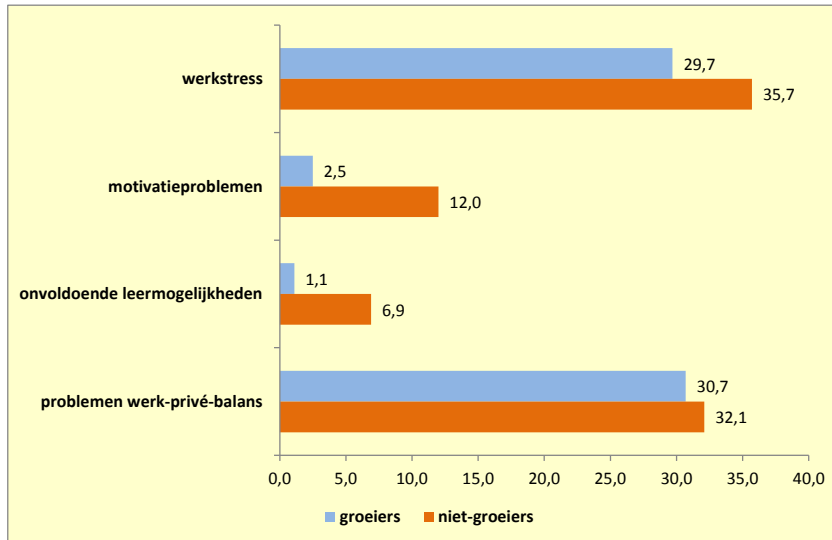

Het aandeel van de zelfstandige ondernemers-groeiers met een hoge werkdruk is tussen 2007 en 2013 met ongeveer 10 procentpunten gedaald van 50,7% tot 40,4%. Voor de andere werkbaarheidsrisico's zijn de verschillen statistisch niet significant.

2 Vergelijking werkbaar werk bij zelfstandige ondernemers, groeiers en niet-groeiers, 2013

2.1 Werkbaarheidsknelpunten, vergelijking groeiers en niet-groeiers, 2013

Figuur 20: werkbaarheidsknelpunten bij groeiers en niet-groeiers, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

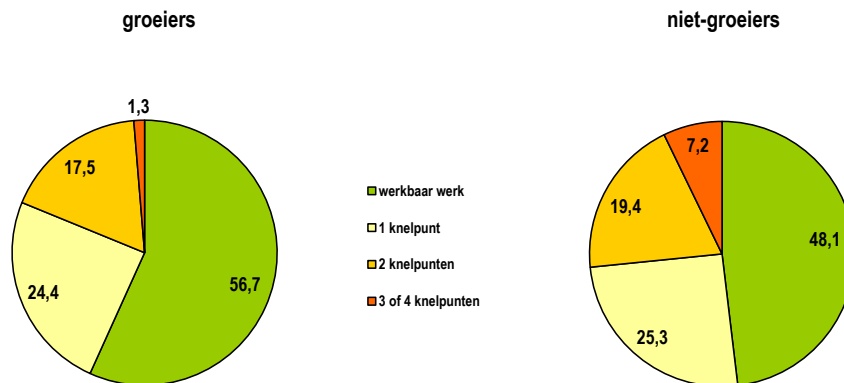

Verhoudingsgewijs hebben meer niet-groeiers dan groeiers werkstress (35,7% versus 29,7%), motivatieproblemen (12% versus 2,5%) en 'onvoldoende leermogelijkheden' (6,9% versus 1,1%). Op het vlak van de werk-privé-balans verschillen beide groepen niet significant van elkaar.

2.2 Werkbaarheidsgraad, vergelijking groeiers en niet-groeiers, 2013

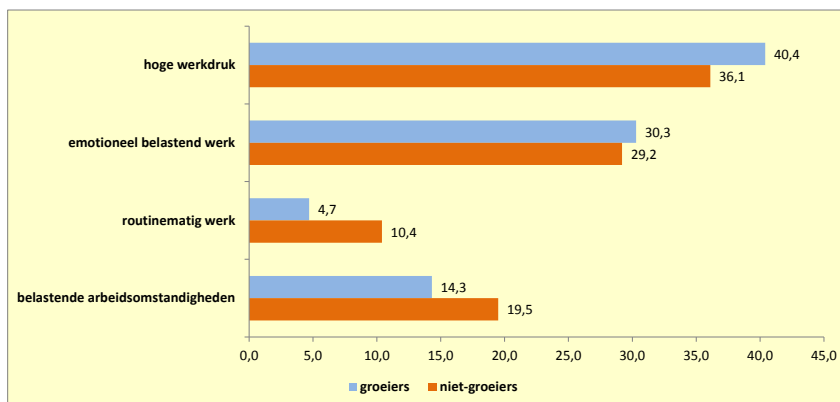
Bij de groeiers heeft 56,7% werkbaar werk terwijl dit bij de niet-groeiers minder dan de helft (48,1%) is.

Figuur 21: werkbaarheidsgraad bij groeiers en niet-groeiers, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

2.3 Werkbaarheidsrisico's, vergelijking groeiers en niet-groeiers, 2013

Figuur 22: werkbaarheidsrisico's bij groeiers en niet-groeiers, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

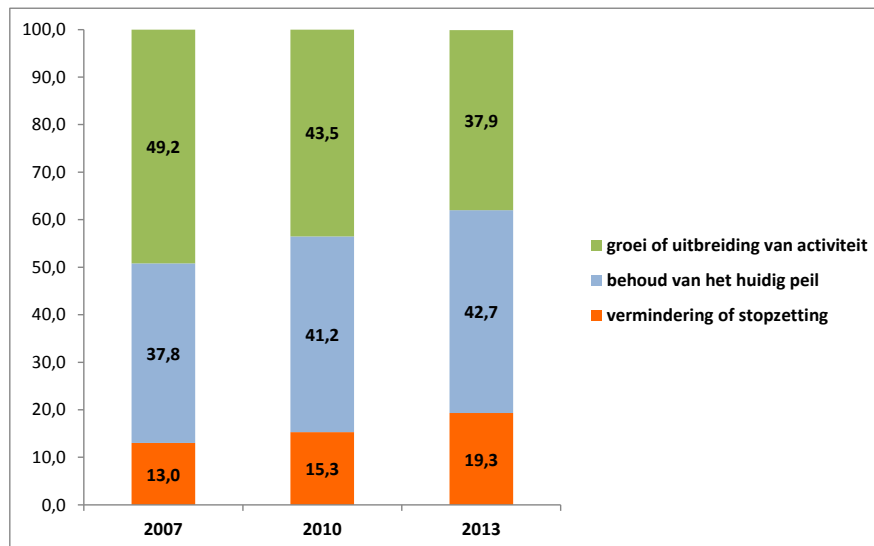
Bij de niet-groeiers heeft een groter percentage routinematig werk (10,5% versus 4,7%) en werkt een groter aandeel onder belastende arbeidsomstandigheden (19,6% versus 14,3%). Een lager aandeel van de niet-groeiers heeft een hoge werkdruk (36,0% versus 40,4%). Op het vlak van emotionele belasting verschillen beide groepen niet significant van elkaar.

3 Bijkomende (profiel)kenmerken van zelfstandige ondernemers- groeiers

Naast de werkbaarheidsaspecten verzamelt de werkbaarheidsenquête ook nog een aantal bijkomende gegevens over (het werk van) de zelfstandige ondernemers. Het betreft onder meer persoonskenmerken, sectorkenmerken, competentiekenmerken en informatie over de mate van tevredenheid van deze ondernemers met diverse aspecten van het zelfstandig ondernemerschap. We bekijken deze gegevens voor de groeiers en vergelijken telkens met de restgroep 'niet-groeiers'. Eerst tonen we hoe het aandeel groeiers evolueerde tussen 2007 en 2013.

3.1. Evolutie groeiers 2007-2013

Figuur 23: evolutie groeiers/niet-groeiers 2007-2013 (% van zelfstandige ondernemers)

Tussen 2007 en 2013 neemt het percentage 'groeiers' stelselmatig af van 49,2% in 2007, over 43,5% in 2010 tot 37,9% in 2013. Omgekeerd neemt het aandeel dat een vermindering of een stopzetting verwacht van de zelfstandige activiteit, toe van 13% in 2007 tot 15,3% in 2010 en 19,3% in 2013.

3.2. Groeiers naar leeftijd en geslacht

Tabel 13: groeiers naar leeftijd en geslacht, 2013 (% van groeiers)

	groeiers	niet-groeiers	zelfstandige ondernemers Vlaanderen
geslacht	%	%	%
man	68,5	69,1	68,9
vrouw	31,5	30,9	31,1
	100,0	100,0	100,0
leeftijd			
16-29 jaar	13,5	4,1	7,6
30-49 jaar	66,0	51,2	56,8
50+	20,5	44,8	35,6
	100,0	100,0	100,0

De man/vrouw verhouding is ongeveer dezelfde bij groeiers en niet-groeiers, ongeveer 70% mannen en 30% vrouwen.

Naar leeftijd zien we dat het aandeel jongeren bij de groeiers veel groter is, 13,5% versus 4 % bij de niet-groeiers.

3.3. Groeiers naar sector

Tabel 14: aandeel groeiers naar sector, 2013

sector	groeiers	niet-groeiers	totaal
landbouw, tuinbouw, bosexploitatie, visserij	35,5	64,5	100,0
handel	36,9	63,1	100,0
bouw	33,3	66,7	100,0
horeca	26,0	74,0	100,0
vrije beroepen	41,8	58,2	100,0
transport, productie	40,4	59,6	100,0
intellectuele diensten	40,7	59,3	100,0
andere	40,2	59,8	100,0

Het hoogste percentage groeiers vinden we bij de vrije beroepen (41,8%) en het laagste percentage bij de horeca (26%).

3.4. Opleiding, competentie en ondersteuning van groeiers

Tabel 15: opleidingsniveau, competentie, ondersteuning groeiers, 2013

	groeiers	niet-groeiers	zelfstandige ondernemers Vlaanderen
opleidingsniveau			
max. lager secundair	9,0	18,0	14,6
hoger secundair	28,6	32,3	30,9
hoger onderwijs	62,4	49,7	54,5
	100,0	100,0	100,0
bijscholing gevolgd afgelopen 12 maand	54,3	39,1	44,9
competentie vakinhoudelijk, technisch			
geen deficit	44,7	45,6	45,3
beperkt deficit	48,2	46,1	46,9
ernstig deficit	7,1	8,3	7,8
	100,0	100,0	100,0
competentie management en beheer			
geen deficit	20,6	23,1	22,2
beperkt deficit	52,1	48,2	49,7
ernstig deficit	27,3	28,7	28,1
	100,0	100,0	100,0
voldoende sociale ondersteuning			
helemaal/in belangrijke mate	49,2	35,0	40,4
in beperkte mate/ helemaal niet	50,8	65,0	59,6
	100,0	100,0	100,0

Naar opleidingsniveau zien we dat het aandeel met een diploma hoger onderwijs groter is bij groeiers (62,4%) dan bij niet-groeiers (49,7%).

Bij de groeiers volgde iets meer dan de helft (54,3%) het afgelopen jaar een bijscholing. Bij de niet-groeiers was dat 39,1%.

Groeiers en niet-groeiers voelen zich ongeveer in gelijke mate opgeleid voor de vakinhoudelijke of technische aspecten van hun zelfstandige activiteit. 44,7% van de groeiers en 45,6% van de niet-groeiers geven aan dat ze zich hiervoor altijd voldoende opgeleid voelen (geen competentiedeficit).

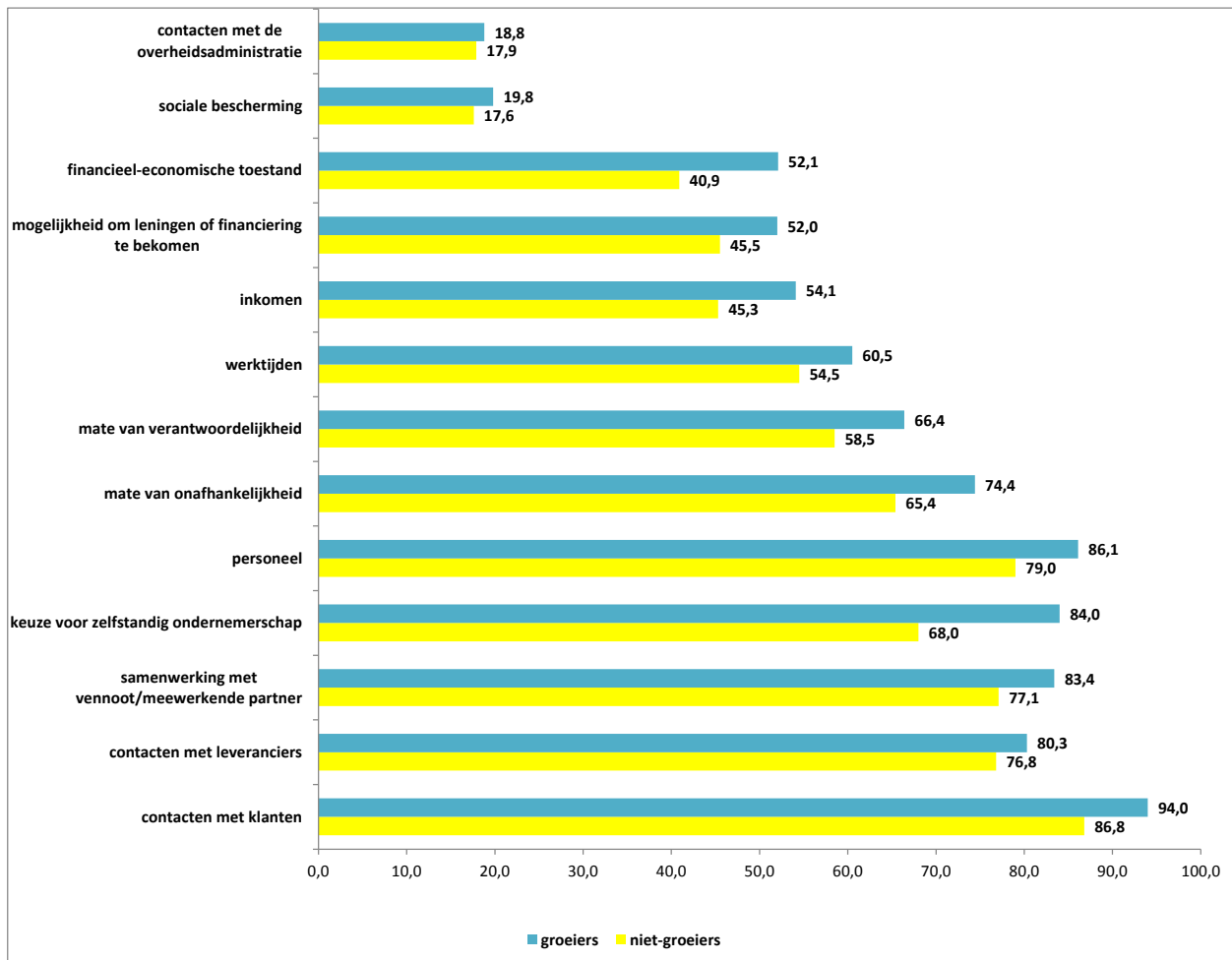
Ook voor het aspect 'beheer en management' zijn er weinig verschillen tussen beide groepen. 20,6% van de groeiers en 23,1% van de niet-groeiers voelen zich altijd voldoende opgeleid voor het beheer en het management van hun bedrijf of firma.

Op het vlak van de sociale ondersteuning zijn er wel duidelijke verschillen tussen groeiers en niet-groeiers. Terwijl de helft van de groeiers (49,2%) zich voldoende ondersteund voelt door een sociaal netwerk (verenigingen, externe adviseurs, familieraad) is dat bij de niet-groeiers slechts 35%.

3.5. Tevredenheid bij groeiers en niet-groeiers

In de werkbaarheidsenquête voor de zelfstandige ondernemers wordt gevraagd hoe tevreden ze, alles bij elkaar genomen, zijn met een dertiental werkaspecten.

Figuur 24: tevredenheid ‘groeiers’ – ‘niet-groeiers’, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)

Voor alle aspecten, met uitzondering van ‘contacten met de overheidsadministratie’ en ‘sociale bescherming’, is het aandeel ‘tevredenen’ hoger bij de groeiers dan bij de niet-groeiers. De verschillen tussen groeiers en niet-groeiers zijn het grootst voor tevredenheid met de keuze van het zelfstandig ondernemerschap (84% tevreden groeiers versus 68% tevreden niet-groeiers), de financieel-economische toestand (52,1% tevreden groeiers versus 40,9% tevreden niet-groeiers) en het inkomen (54,1% tevreden groeiers versus 45,3% tevreden niet-groeiers)⁴.

⁴ Bij de verschiltoetsing groeiers/niet-groeiers zijn voor het aspect ‘personeel’ enkele deze zelfstandige ondernemers geselecteerd die effectief personeel tewerkstellen. Voor ‘samenwerking met venoot/meewerkende partners’ zijn enkel deze zelfstandige ondernemers geselecteerd die effectief een samenwerkingsverband hebben.

Lijst met figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1:	Werkbaarheidsknelpunten vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013 (%) .	12
Figuur 2:	procent van vrouwelijke zelfstandige ondernemers met werkbaar werk – met (één of meerdere) werkbaarheidsknelpunten, 2007-2013	13
Figuur 3:	Werkbaarheidsrisico's vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2010 (%).....	14
Figuur 4:	werkbaarheidsknelpunten bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)	14
Figuur 5:	werkbaarheidsgraad bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)....	15
Figuur 6:	werkbaarheidsrisico's bij mannen en vrouwen (zelfstandige ondernemers, 2013)..	15
Figuur 7:	evolutie zelfstandige ondernemers man/vrouw 2007-2013 (%)	16
Figuur 8:	tevredenheid mannen en vrouwen, 2013 (% van zelfstandige ondernemers).....	19
Figuur 9:	werkbaarheidsknelpunten zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013 (% van starters).....	20
Figuur 10:	procent van zelfstandige ondernemers-starters met werkbaar werk – met (één of meerdere) werkbaarheidsknelpunten, 2007-2013	21
Figuur 11:	werkbaarheidsrisico's zelfstandige ondernemers-starters 2007-2010 (% van starters).....	22
Figuur 12:	werkbaarheidsknelpunten bij starters en niet-starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers).....	22
Figuur 13:	werkbaarheidsgraad bij starters en niet-starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers).....	23
Figuur 14:	werkbaarheidsrisico's bij starters en niet-starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers).....	23
Figuur 15:	evolutie starters en niet-starters 2007-2013' (% van zelfstandige ondernemers)....	24
Figuur 16:	tevredenheid starters – niet starters, 2013 (% van zelfstandige ondernemers).....	27
Figuur 17:	werkbaarheidsknelpunten zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013 (% van groeiers).....	28
Figuur 18:	procent van zelfstandige ondernemers-groeiers met werkbaar werk – met (één of meerdere) werkbaarheidsknelpunten, 2007-2013	29
Figuur 19:	werkbaarheidsrisico's zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2010 (% van groeiers).....	30
Figuur 20:	werkbaarheidsknelpunten bij groeiers en niet groeiers, 2013 (% van zelfstandige ondernemers).....	31
Figuur 21:	werkbaarheidsgraad bij groeiers en niet-groeiers, 2013 (% van zelfstandige ondernemers).....	32

Figuur 22: werkbaarheidsrisico's bij groeiers en niet-groeiers, 2013 (% van zelfstandige ondernemers)..... 32

Figuur 23: evolutie 'groeiers/niet groeiers' 2007-2013 (% van zelfstandige ondernemers) 33

Figuur 24: tevredenheid 'groeiers' – 'niet groeiers', 2013 (% van zelfstandige ondernemers).. 36

Tabellen

Tabel 1: werkbaarheidsindicatoren vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013 (%) . 12

Tabel 2: risico-indicatoren vrouwelijke zelfstandige ondernemers 2007-2013 (%)..... 13

Tabel 3: zelfstandige ondernemers man/vrouw naar leeftijd 2013 (%) 17

Tabel 4: zelfstandige ondernemers man/vrouw naar sector, 2013 (%) 17

Tabel 5: opleidingsniveau, competentie, ondersteuning vrouwelijke zelfstandige ondernemers, 2013 18

Tabel 6: werkbaarheidsindicatoren zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013 (% van starters)..... 20

Tabel 7: risico-indicatoren zelfstandige ondernemers-starters 2007-2013 (% van starters).. 21

Tabel 8: starters naar leeftijd en geslacht, 2013 (% van zelfstandige ondernemers) 25

Tabel 9: aandeel starters naar sector, 2013 25

Tabel 10: opleidingsniveau, competentie, ondersteuning starters, 2013 26

Tabel 11: werkbaarheidsindicatoren zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013 (% van groeiers)..... 28

Tabel 12: risico-indicatoren zelfstandige ondernemers-groeiers 2007-2013 (% van groeiers) 30

Tabel 13: 'groeiers' naar leeftijd en geslacht, 2013 (% van groeiers) 34

Tabel 14: aandeel 'groeiers' naar sector, 2013 34

Tabel 15: opleidingsniveau, competentie, ondersteuning groeiers, 2013. 35